

NOBELVÄNNEN

Nr 2

Medlemstidning för Nobelmuseets Vänner

2024

Innehåll:

Nobelmuseets Vänners Styrelse 2024	3
Ordföranden har ordet	4
Inbjudan till medlemsmöte	6
Medlemsaktiviteter i höst	7
Rapport från verksamheten	8
Ett stolt Karlskoga med minst 32 000 invånare 2025.	11
Nyinvigning av statyn hästen Servanes	14
”Björkbörn i Karlskoga” ny utställning på Nobelmuseet	18
Kemidiplom med stipendium	22
Ny film ”The Prize of Peace” – Alfred Nobel and Bertha von Suttner.....	23
Valborg 2024 på Nobelmuseet	26
Ungdomens vårtal valborg 2024 Linnea Egnell.....	28
Medlemsinformation, öppettider mm.	29

Tidningen Nobelmuseets Vänner ges ut av Föreningen Nobelmuseets Vänner.
Redaktör – Jaana-Kaisa Björk.

Omslagsbild: Anna Ferletta kemistipendiat bredvid Alfred Nobels staty på Nobelmuseet i Karlskoga. Foto Jaana-Kaisa Björk

KARLSKOGA
FOLKHÖGSKOLA

Utbildning · Catering · Restaurang · Konferens · Vandrarhem

Kontakt: 0586-646 09 | karlskogafolkhogskola.se

Nobelmuseets Vänners Styrelse 2024

Ordförande	Ulrika Lundgren	ulrika.lundgren@karlskoga.se
Vice ordförande	Boris Holm	boris.holm@bahnhof.se
Sekreterare	Susanne Morfeldt-Hafstrand	smorfeldthafstrand@gmail.com
Kassör	Sif Eklund	sif eklund@gmail.com
Medlemsregistret	Anita Öjendal	anita@ojendal.se
Redaktör Nobelvännen	Jaana-Kaisa Björk	jaanakaisa.bjork@outlook.com
Ledamot	Hans Johansson	banza52@gmail.com
Suppleant Suppleant Suppleant	Boo Thuvander Christel Nilsson Bengt Runholm	boo.thuvander@telia.com aoch.nilsson@telia.com bengt.runholm@sparabransle.se
Suppleant Redaktör hemsidan	Olof Frisk	olof.frisk@gmail.com
Revisor Revisor	Birgitta Öster Per Aspeli	birgitta.oster54@gmail.com per.aspeli@hotmail.com
Revisors-suppleant	Marita Olén Widenberg	marita.widenberg@gmail.com
Adjungerad	Anneli Lyckeborn	anneli.lyckeborn@nobelkarlskoga.se
Valberedning Valberedning	Boris Holm Dan-Åke Widenberg	boris.holm@bahnhof.se danake.widenberg@gmail.com

*Ulrika Lundgren
Foto Lena Edlund*

Ordföranden har ordet

Välkomna till tidningen Nobelvännens andra nummer och till en höst i Alfred Nobels anda. Tidningen bidrar till att stödja och öka kunskapen kring Alfred Nobels och hans hem, Björkborns herrgård, som gjorde att Nobelpriset svenskt. Vill börja med att tacka våra annonsörer, som gör det möjligt för oss att ge ut tidningen.

Alfred Nobel har flera citat som i dessa tider, med olika presidenters yttranden och uttalanden i aktuella presidentvalsdebatter, som är väl värda att tänka över. Bland annat har han sagt att ”Att ljuga är den största av alla synder”. Sanningen och lögnen har ju alltid varit centrala begrepp i mänskligt samspel. I vår tids informationssamhälle verkar gränserna mellan dem glida alltmer. Den digitala revolutionen har gett oss oändliga möjligheter att dela och ta emot information, men den har också öppnat dörren för desinformation och att framhålla ett perspektiv som vikti-

gare än annat.

Alfred Nobel sa också att ”En kan uttrycka, utan överdrift, att observationen av och sökandet för likheter och skillnader är grunden till all mänsklig kunskap”. Med sociala medier som plattformar har varje individ blivit en potentiell informationskälla, och det har gjort att traditionella vetenskapliga auktoriteter ifrågasätts. När alla röster får lika mycket utrymme riskerar vi att fakta försvinner i bruset av åsikter, vilket leder till att det blir svårare att skilja på vad som är sant eller falskt och vad som är ”alternativa fakta”. När sanning och lögn blir flytande begrepp blir det svårt att enas om vilka problem vi står inför och hur vi ska lösa dem. Denna utveckling undergräver inte bara förtroendet för varandra, utan även för de institutioner som är nödvändiga för att upprätthålla ett fungerande demokratiskt samhälle. Konsekvensen av denna utveckling är att samhället riskerar att

förlora sin gemensamma grund för diskussion och beslutsfattande.

Alfred Nobel sa också att ”Goda önskningar kan inte försäkra fred om de är ensamma”. Att återställa tron på sanningen kräver därför en kollektiv ansträngning. Det innebär inte att vi ska stänga ute olika åsikter eller röster, men vi måste bli bättre på att värdera information utifrån dess källor och fakta. Det kräver ett återupprättande av det kritiska tänkandet, där vi kan skilja mellan vad som är subjektiva tolkningar och vad som är empiriskt bevisat. Bara genom att erkänna vikten av sanningen kan vi motverka den glidning som hotar att förvandla lögnen till en accepterad del av vår verklighet.

Alfred Nobel eftersträvade i sitt testamente. Att belöna enastående prestationer som leder till utveckling för att ”himlarna ska bli en del av människans värld”. Att öka ansträngningarna för att bringa freda och lugn till jorden. Alfred Nobel får knyta ihop säcken med ett ytterligare citat: ”Hoppet är naturens slöja för att dölja sanningens nakenhet”.

Den 10 december sker kransnedläggning till Alfred Nobels minne, vid Herrgården med efterföljande lunch i Stallet. Då delas även Nobelvännernas hedersutmärkelse ut. Välkomna till medlemsmöte i samband med Alfred Nobels födelsedag 21 oktober, kl. 18.30 på Herrgården, med besök av Erik Tönnäng, ekonomichef Moelven. Vi tackar Karlskoga konsertförening, som ger rabatt på biljetten, då konserten är på Björkborn, till medlemmar i Nobelmuseets Vänner. Tack Jaana-Kaisa Björk som är redaktör för tidningen Nobelvännen och ser till att den är fylld av intressanta artiklar. Tack Anneli Lyckeborn med personal som möjliggör Karlskoga viktigaste plats för intressanta besök. Ni medlemmar är självklart de viktigast vi har! Möjligheterna för föreningen att ge stöd till Nobelmuseet ökar, ju fler medlemmar vi är. Tack för ert stöd!

*Ulrika Lundgren,
ordförande, Nobelmuseets vänner*

*Vi stöder Nobelmuseet:
Vikers AB*

Inbjudan

Kaffe, te
och tillbehör
serveras till själv-
kostnadspris.

till Medlemsmöte 21 oktober 2024
Plats: Herrgården, Alfred Nobels Björkborn.
Tid: kl 18.30 den 21 oktober 2024

Alfred Nobel föddes den 21 oktober 1833.
Vi hedrar Alfred Nobel med ett medlemsmöte på Herrgården,
Alfred Nobels Björkborn. Stallet renoveras och
därför är vi på Herrgården istället.

Alfred Nobel är upphovet till ett av Sveriges
starkaste Varumärken, Nobelprisen. Nobelmuseet i Karlskoga,
Alfred Nobels Björkborn, är utgångspunkten för de värden som
skapar det moderna Karlskogas utveckling: Innovation,
Entreprenörskap och Internationella samarbeten.

Moelven Valåsen AB i Karlskoga är kanske världens
mest högteknologiska sågverk. Modernisering, kapacitets-
ökning och nytänkande är fokus för företaget.
Helt i Alfred Nobels anda.

Erik Tönnäng som är ekonomichef på Moelven Valåsen AB
kommer och berättar om företagets expansion från ca 350 000 kubik
producerade plankor/brädor till över 500 000 kubik. Vilka steg
gör företaget för att klara av denna omställning. Allt från
inkommande timmerbilar till omhändertagande av biprodukter som
sågspån och flis. En satsning för framtiden i Karlskoga!

Varmt välkomna!

Ingen anmälan behövs.

Medlemsaktiviteter i höst 2024

- **Medlemsmöte 21 oktober på Alfred Nobels Herrgård.**
Läs mera på sidan 6
- **Hedersutmärkelse**
Nobelvännernas hedersutmärkelse – Alla medlemmar ges möjlighet att nominera någon som gjort förtjänstfulla insatser för Nobelmuseet i Karlskoga. Styrelsen för Nobelmuseets Vänner har instiftat en hedersutmärkelse i syfte att lyfta fram personer som aktivt har bidragit till Nobelmuseets drift och utveckling i Karlskoga. Ett diplom skapat av konstnären och skulptören Görran Persson föräras mottagaren av hedersutmärkelsen.
- **Ytterligare aktiviteter kan komma.**
Se närmare hemsidan och mailutskick.
- **Lönnebergakvartetten 12 oktober 2024 13:00 – 14:00 Plats: Mötesplats Alfred Nobel.** Obs! Barnkonsert. Som Nobelvän kankse du har ett barnbarn som du kan ta med på konserten–ingen fika!
Läs mera på www.karlskogakonsertforening.se
- **UlvAkarin – folkmusikkonsert 6 december 2024 19:00 – 20:30. Plats: Mötesplats Alfred Nobel.**
Läs mera på www.karlskogakonsertforening.se
Fika finns att köpa innan konserten.

Vem kan nomineras?

En person som främjat museets bevarande eller utveckling genom sina insatser. Det kan även vara någon som bidragit till bevarande av eller ökade kunskaper om Alfred Nobels Björkborn. Nobelvännernas styrelse utser mottagare av hedersutmärkelse, som delas ut i samband med högtidlighållande av Alfred Nobels minne den 10 december.

Skicka din nominering med motivering, via epost till representanter för styrelsen nedan: **senast den 3 november 2024.**

ulrika.lundgren@karlskoga.se
jaanakaisa.bjork@outlook.com

- **Nobeldagen tisdagen den 10 december kl. 12.00 på Nobelmuseet i Karlskoga.**
Kransnedläggning vid Alfred Nobels byst. Därefter på Mötesplats Alfred Nobel utdelning av Nobelvännernas hedersutmärkelse, Karlskoga kommuns konststipendium till Alfred Nobels minne och Årets Alfred av Möckeln Innovation. Därefter Musikunderhållning och Nobellunch.

Rapport från verksamheten

Sommaren startade i början av juni med besök från Karlskoga kommuns vänort Husavik på Island. De var bland annat med vid invigningen av den nya skulpturen föreställande hästen Servanes. Skulpturen står nu utanför Mötesplatsen med en upphöjd mur runt med fina planteringar. Invigningstal hölls av kommunfullmäktiges ordförande Anna Ragen. En liten lätt lunch severades därefter och på kvällen var det middag för gästerna i Herrgården.

Vi öppnade upp sommarsäsongen den 7 juni och öppnade även Fiffiga huset och hela anläggningen veckan efter.

I år guidade John Persson både som Ragnar Sohlman och Alfred Nobel, som var mycket uppskattat. Vi har också Helena Weidt, som guidar som Bertha von Suttner och sedan guidade vår övrig personal på svenska, engelska och tyska.

Turistbussarna började komma strax efter midsommar och vi fick använda vårt tält på baksidan för att ha plats för kaffe och lunchgäster.

Sommarjobbarna kom strax före midsommar samt även fem feriejobbare från kommunen. Det är alltid trevligt att ha ungdomar på Björkborn. Fint också att så många av de "gamla" sommarjobbarna vill komma tillbaka.

Forskarskolan med ungdomar från hela världen besökte oss en vecka med föredrag, guidning och måltider. De var nöjda efter en fin vecka med sol och fint väder och de vill återkomma nästa år.

Anneli Lyckeborn verksamhetschef på Nobelmuseumet i Karlskoga. Foto Jaana-Kaisa Björk

Vi har invigt ett nytt rum i Herrgården som Emilia Bergström och Kent Klintestrand har iordningställt under våren. Där kan man lära sig mer om hur

**HITTA DITT FAVORITHOTELL PÅ
EKMANHOTELS.SE**

HOS OSS FÅR DU EN HEMTREVIG HOTELLUPPLEVELSE!

Möten, upplevelser & en god natts sömn
Scanna QR koden för mer info om våra hotell

Herrgården användes förr, om området Björkborn och vilka som har bott där.

Brukspojkarerna har varit här på helgerna och guidat i industrimuseet. Annars har vi som vanligt låst upp så att man kan titta in där själv.

Vårt café med hembakat bröd har varit välbesökt, speciellt för att man kan sitta ute på terrassen och njuta av fiket och utsikten.

Bröllop, fester och andra sammankomster har fortlöpt under sommaren mest på helger och kvällar. Bröllopen har minskat något i år men det är tillräckligt ändå. Efterfrågan på minnestunder har ökat i vårt café och i mötesplatsen. Känns som om man tycker att det är trevligt att vara hos oss.

Skolklasser från hela länet har besökt oss under försommaren och även nu i skolstartens tider.

Kemistsamfundet och Alfred Nobels Björkborn delade ut ett Diplom med stipendium vid skolvslutningen till en student som heter Anna Ferletta på Möckelngymnasiet. Hon blev också inbjuden till Björkborn under sommaren för att visa henne museet och få möta kemisterna på Kemistsamfundet och oss på Björkborn. Tanken är att ett stipendium blir årligt återkommande.

En kontakt har tagits av ett kinesiskt turistbolag att få komma tillbaka till Björkborn som gäster. Ett avtal har upprättats. Vi får se om det blir något.

Även ett samarbete med Dyno Nobel i USA har upprättats där Emilia Bergström från Björkborn ska hjälpa till att

ta fram material från Alfreds tid till deras jubileum. De kommer att stå för hennes kostnader. Bra reklam för museet.

Innan sommaren var Sveriges Television här och gjorde en inspelning med Ingrid Carlberg. Hon läste ur sin bok "Den gåtfulle Alfred, hans värld och hans pris". Nu i september har SVT varit på Björkborn för att spela in i laboratoriet. Kända skådespelare har gestaltat Alfred Nobel samt Bertha von Suttner. Filmen ska visas i december 2025 då vi hoppas få fin reklam för oss.

Tyvärr kom inte våra kära hantverkare i år till Björkborn, de börjar bli gamla och orkar inte längre. Vi får se hur det blir till nästa sommar om vi kan hitta på något bra i stället för dem.

Teaterföreningen Lyset som brukar spela sommarteater har i år valt att samarbeta med Teater Nolby i deras teaterpark i stället för att vara hos oss.

Vi känner oss nöjda med sommaren då det har varit många nöjda besökare. Vi har fått höga betyg på Triple advicer. Vi ser fram emot hösten då vi ska få renoverat i vårt kafékök från och med den 14 oktober.

*Anneli Lyckeborn
Verksamhetschef
Nobelmuseet i Karlskoga*

”Hemma är där jag jobbar, och jag jobbar överallt”

Alfred Nobel

Att Alfred Nobel var före sin tid är ingen nyhet. Nu för tiden är det självklart att många arbetsplatser behöver ökad flexibilitet. På Nobeli har vi lång erfarenhet av att erbjuda viktiga supportfunktioner för att göra vardagen enklare och effektivare. På så vis kan ni fokusera på er kärnverksamhet.

Dokument

Jobba smartare. Vi är specialister på tjänster inom fysisk och digital dokumenthantering, arkivering och digitalisering.

Löner

Leverans- och kvalitetssäker lönehantering för mellanstora och stora företag. Dedikerade kundteam med bred erfarenhet av centrala och lokala avtal.

Säkerhet

Rätt säkerhetslösning för ditt företag. Vi hjälper er med bland annat passersystem, inbrottslarm, kamerasystem och brandlarm.

www.nobeli.se

Nobeli
BUSINESS SUPPORT

Ett stolt Karlskoga med minst 32 000 invånare 2025.

Från vänster Per Green, samhällsledningschef och Tony Ring, kommunstyrelsens ordförande i Karlskoga kommun och Ulrika Lundgren, Nobelvännernas ordförande och artikelförfattare Foton Jaana-Kaisa Björk

Årsmötet den 17 mars 2024 inleddes med ett inspirerande föredrag av Per Green, samhällsledningschef samt Tony Ring, Kommunstyrelsens ordförande. Tony berättade att en samhällsledningsavdelning har bildats direkt under kommunstyrelsen för att få en tydlig styrning av arbetet med att öka antalet invånare.

Per berättar att uppdraget har breddats med fyra huvudområden där fokus ligger på. Det är boendet, näringslivet, livet och skolan. Att bli den växande staden kräver att man satsar brett. Boenden och näringslivet är två huvudpunkter men perspektiven kring livet här och skolans resultat behöver prioriteras. Tony inflikar att när det gäller näringslivet har Karlskoga de senaste fyra åren klättrat från plats 227 till plats 63 i den ranking som finns. Ett

kliv att vara mycket stolta över så klart.

Att hitta möjligheter att bo är en mycket viktig fråga. Detta då Karlskoga var en av de kommuner som rev flest lägenheter under flertalet år. Ränteläget gör att en del projekt har pausats men för de flesta är start på gång nu.

Västra Karlskoga

Pågående utvecklingsprojekt är bland annat Storängsstrand – delprojekt Södersols höjden. Ett 30-tal radhus/lägenheter är tänkt att byggas och en så kallad markanvisningstävling ska ske. Detaljplanen inne i slutskedet att beslutas så att bygget blir möjligt. En privat förskola ska precis börjas byggas. Äspenäs 1 är färdigbygget och fortsättningen är Äspenäs 2 med 20-50 bostäder. I Ekeby vid kvarteret Lyriken ska det

byggas 42 bostadsenheter med hyrvilleor. Byggstarten kommer troligen ske 2025.

Centrala Karlskoga

”Point Properties” är det projekt som gäller Torget och kvarteret Råkan, det så kallade Kulan-komplexet. Kommunen inväntar länsstyrelsens bedömning av historiska värden för området. Det gör att detaljplanen inte kunnat beslutad ännu. Rapphönan byggs av Karlskoga Hem och där kommer fler bostäder att byggas. Centrumstråket och den tomt där Katrinedalsskolan låg är platsen där Peab ska byggas hus med 32 lägenheter. Det pågår även planläggning med en ytterligare aktör som verkar lovande. Parallellt pågår även en parkeringsutredning för att kunna tillse behovet av parkeringar för både boende och handel. Vid lasarettsskogen är det planerat att bygga två punkthus med ca 40 lägenheter. Aggerudsvikarna är ett stort projekt med både bostadsrätter och egna hem, där inflyttning kommer att ske 28 mars. Det är två olika företag som bygger där.

Strandpromenaden, etapp 2 är under arbete. En mur med möjliga sittplatser håller på att byggas. Etapp 3 är också under planering. Aktivitetsparken vid Aggerudsvikarna är ett bra komplement till den stora finns bryggan som finns där.

Uteserveringar på Torget ska planeras för och ge samma möjligheter till de restauråder som finns och som vill etablera sig.

Norra Karlskoga

Nobelområdet är under stor utveckling och Asplunds ska bygga 150 lägenheter.

Det ska även ske utbyggnad av cirkulationsplats, vägar och parkeringsplatser. Inte minst för den renoverade Nobelhallen och det nybyggda badhus där fler parkeringar behövs. Nobelområdet ska utvecklas till ett idrottsområde och flera olika idrotter kan inrymmas där.

Industrietableringar

Det pågår även många olika projekt som inte bara handlar om bostäder. Industrietableringar inom Botorps industriområde där det finns fyra olika företag som är intresserade. Detta skulle ge 300 – 350 arbetstillfällen som inte är inom försvarsindustrin. Vid flygfältet byggs nu Hangarvägen så att industrietableringar kan genomföras där. Solcellspark är under planering vid Mosserud. Det är bra markförhållanden för en solcellspark på pontoner då det finns strandskydd i området. Utredning pågår och länsstyrelsen ska säga sitt.

Moelvans sågverk expanderar motsvarande nästan en miljard i sin utbyggnad av verksamheten. Kommunen och Karlskoga Energi och Miljö har fått beröm för att ha arbetat snabbt och underlättat utbyggnaden.

Övriga projekt

Fyra exploatörer vill bygga ett hotell i Karlskoga. Ett bra tecken.

E18 – en attraktiv genomfart med en välkomnande skylt KARLSKOGA, som lyser upp och välkomnar till staden. Infarten från andra hållet blir lite mer problematiskt då Trafikverket har ansvaret

för marken nära E18. Broar får bara lysas upp med blå färg och ingen annan färg är tillåten.

Värmlandsvägen behöver ses över och arbetet startar i slutet av 2024. Förstudie finns klar.

Investeringsbudgeten är förhandlad i hela politiken så att den är förankrad inför beslut i kommunfullmäktige i juni.

Nu är det flygresor som gäller mellan Oslo – Stockholm. En järnväg skulle skapa kraftigt minskade utsläpp och ge möjligheter till för att arbetspendla längst sträckan. Resan till Örebro från Karlskoga skulle ta 20 minuter. Ett handslag behöver ske med Norge för att detta ska bli möjligt. Nu tittas det på många olika lösningar. Nato och försvarslösningar gör att nu är frågan prioriterat på ett helt annat sätt. Oslo – Stockholm är även tillagt i EU:s förordningar vilket gör att möjligheterna ökar för att söka finansieringslösningar. Det förslag som ligger bäst för att korta restiden med 7 mil, är en bro över Möckeln. Karlskoga har en strategisk position i dagsläget och likaså Kristinehamn. Vid Biltema finns ett planerat stationsområde och en planering finns även för att investera i utveckling av området.

Omvärldsläget gör att Karlskoga ligger mitt i händelsernas centrum. Det pågår ett utvecklingsarbete för att skapa ett CEO, Center of Excellensen i Karlskoga. Ett krav är ett skarpt övningsområde i kommunen och Karlskoga har Villingsberg. Försvarsministern är positiv till Karlskogas satsning och att Sveriges CEO ska ligga i Karlskoga. Bergslagens artilleriregemente har över

200 personer som verkar varje dag.

Solvargshagen är ett utvecklingsområde som ska bygga på hållbarhet. Ett område som ger energi i stället för att ta. En spännande fortsättning följer i detta projekt.

Digital utveckling

Affe finns på hemsidan – en virtuell tjänst som frågar hur kommuninvånarna vill utveckla sin kommun. Affe presenterades för Sveriges kommuner och Regioner i slutet på maj då det är en unik tjänst, utvecklad i Karlskoga.

Karlskoga är en stad i utveckling.

*Ulrika Lundgren
Nobelmuseets vänner*

Nyinvigning av statyn hästen Servanes på Nobelmuseet i Karlskoga!

Avtäckning av Statyn Servanes av Anna Ragén, kommunfullmäktiges ordförande i Karlskoga. till höger Magnus Ahlberg, Förvaltningschef på Kultur- och fritidsförvaltningen i Karlskoga

Statyn på hästen Servanes är åter på plats på gården utanför Stallet vid Nobelmuseet i Karlskoga. Invigning skedde i början av juni av Anna Ragén, kommunfullmäktiges ordförande i Karlskoga. Hon påminde i sitt tal betydelsen av de tre Orlovhästar, som var stallade här i Björkborns herrgård vid Alfred Nobels död. Detta bidrog till att Nobelpriset efter Alfred Nobels död kom att bli verklighet och delas ut i Sverige.

Det är 10-år sedan som statyn på hästen Servanes kom till Nobelmuseet i samband med nyinvigning av Stallet – Mötesplats Alfred Nobel! Hästen

pryde ingången till stallet så att ingen kunde undgå att se den, vilket gjorde att berättelsen om historien om Alfred Nobels tre Orlovhästar också synligen lever vidare.

Under åren visade det sig att hästen som var av epoxi-gips började vittra sönder. Då togs beslut att gjuta om hästen, den här gången i brons. Den står nu ståligt mellan ingången till Stallet och Bofors Industrimuseum och syns tydligt när man kommer till gården på Björkborn. Konstnären är den samma, som till den tidigare statyn, norska Unni Brekke.

Sanna Seppänen, kultursekreterare i Karlskoga kommun vid den avtäckta statyn Servanes. Foto Jaana-Kaisa Björk

Att flytta platsen till andra sidan ingången var på grund av att man har byggt en uteplats för Cafét under omgjutningen. Det visade sig vara en lyckad flytt! Man skulle lägga kullerstenar som underlag till statyn. När man började gräva i marken hittade man kullerstenar troligtvis från 1700-talet! Då bestämde man sig för att behålla de ursprungliga kullerstenarna för dess historiska värde berättar Sanna Seppä-

nen, en lycklig kultursekreterare, som har lagt mycket tid och engagemang i projektet som har tagit ca tre år.

Nu står statyn ståtligt på en sten från ett stenhuggeri i Kristinehamn. Statyn är omgjuten i Stockholm och bekostas av Karlskoga kommun.

*Jaana-Kaisa Björk
Nobelvännen*

KARLSKOGA
MAXI
ICA STORMARKNAD

Elcoline AB förvärvar verksamheten i Maintpartner AB

Elcoline i Karlskoga och Degerfors erbjuder tjänster inom Industriell drift och underhåll med helhetslösningar för El och Automation, Mekanik och Bearbetning.

Vi tillhandahåller även tjänster inom Transport, Modellsnickeri/Industrisömnad samt Industribrandförsvar där vi bl.a. erbjuder utbildningar i HLR och Heta Arbeten.

Intresserad av våra tjänster? Ring 010-480 70 00 eller besök vår hemsida elcoline.se för kontaktpersoner

Med förvärvet kommer Elcoline att växa till en omsättning på 65 miljoner euro och 600 anställda och bli ett av branschens ledande företag på den nordiska marknaden.

Välkommen till Återbrukshörnan på Mosserud

**Här kan du lämna fungerande prylar så
får de ett fortsatt liv hos en ny ägare.**

**Till exempel kläder, böcker, porslin,
grytor, möbler, sportprylar, leksaker,
byggmaterial och blomkrukor.**

Öppet alla dagar i veckan.

**KARLSKOGA
ENERGI & MILJÖ**

”Björkborn i Karlskoga” ny utställning på Nobelmuseet

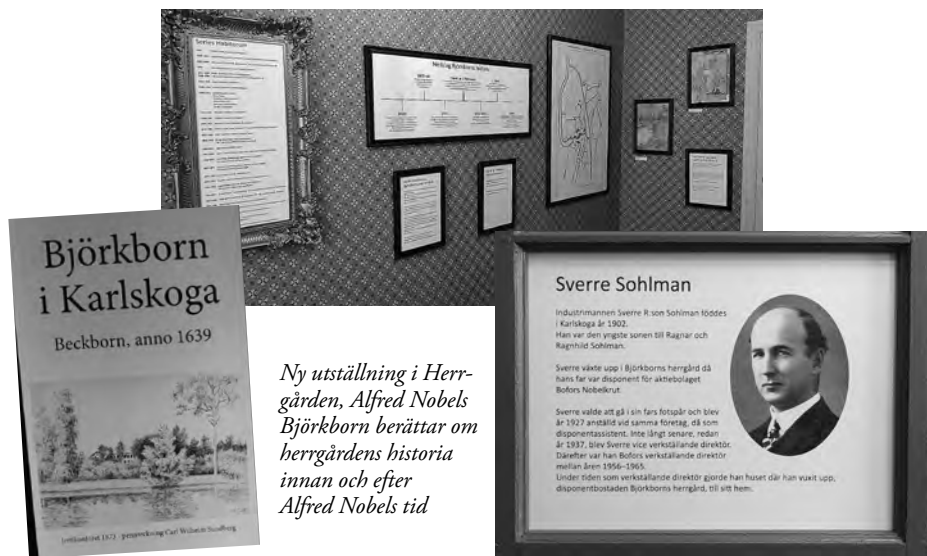
Artikeln nedan är skriven av Emilia Bergström, idéhistoriker, som är utbildad vid Uppsala universitet. På Alfred Nobels Björkborn (ANB) arbetar hon med guidning, historieförmedling och konferens. Hon har varit anställd på ANB sedan hösten 2021.

I februari fick jag frågan om jag ville skapa en ny liten utställning till ett rum som skulle inredas i Björkborns herrgård. Det var jungfrukammaren på nedervåningen som skulle få sig ett lyft och öppnas för besökare.

Kent Klintestrand, museitekniker, tapetserade medan jag började utveckla en idé om vad utställningen skulle handla om. Rummet var litet och det fanns inte någon direkt plats för föremål, så vad

skulle det där bli? En tanke hade börjat ta form i mitt huvud om att vi nog ska berätta lite mer om vårt fina område, om Björkborn och om de som levtt och arbetat här genom historien. Många vet att Björkborn är en plats som har långa rötter men vet inte mycket om vad som har hänt utanför de tre somrar som Alfred Nobel levde här vid 1800-talets slut. Med utställningen som fick namnet Björkborn i Karlskoga ville jag förmedla den historien.

Björkborns historia börjar år 1639 när Mårten Drost öppnade den första smedjan vid Timsälvsfallet. Under de nästan 400 år som gått sedan dess har mycket hunnit ske och förändras. Det fanns en mangårdsbyggnad på samma plats som

herrgården låg, som i början av 1800-talet revs för att ge plats åt det nuvarande huset. Från järnbruk och jordbruk, till Alfred Nobel och museum är Björkborns historia en intressant sådan och jag har alltid tyckt att Karlskogas lokalhistoria är värd att förmedla.

Utställningen visar en ny version av Series Habitorum, en tidslinje över platsen kring herrgården och historiska kartor. Björkborn, eller Beckborn som det benämndes förr, har avbildats på kartor sedan i andra hälften av 1600-talet. Under arbetets gång var nog Series Habitorum, listan över boende på Björkborn, det som var roligast att arbeta med. Jag ville lyfta några av de som levt på Björkborn och gav mig in i att forska om varje namn på listan. I slutändan valde jag att i utställningen representera Crispin Flygges

maka Sigrid Ekehielm, adelsfamiljen Oxehufvud och Sverre Sohlman. Ekehielm var för mig särskilt intressant. Hon bodde aldrig själv på Björkborn, men vid 1700-talets slut ägde hon bruken i både Bofors och Björkbron, samt ett flertal andra bruk i Värmland. Hon var en av sin tids rikaste kvinnor och hennes historia är speciell. Hon bodde i Karlskoga på Boåsberget, där det sägs att hon än idag vandrar bland träden. Känd som ”Boås-Beata”.

Den 5 juli firade Alfred Nobels Björkborn ett avslutat arbete med en liten invigning för personalen och nära behöriga. Karlskoga Tidning var på plats och dokumenterade invigningen och efter lite mingel bjöds det på kaffe och jordgubbstårta.

SAAB

**DEFEATING
THE IMPOSSIBLE
SINCE 1886**

BOFORS TEST CENTER

www.testcenter.se

Kemidiplom med stipendium

Deltagare vid Stipendieutdelning på Nobelmuseet i Karlskoga. Från höger Anna Ferletta, stipendiaten bredvid statyn av Alfred Nobel, Bo Gustavsson – Kemistsamfundet Bergslagskretsen, Martin Ferletta - far till Stipendiaten Anna Ferletta, Anneli Lyckeborn – Verksamhetschef Nobelmuseet i Karlskoga, Boris Holm -Kemistsamfundet Bergslagskretsen. Foto Jaana-Kaisa Björk

Vid skolavslutningen 2024-06-13 tillkännagavs att Anna Ferletta, Möckelngymnasiet, tilldelats ett diplom för framstående studier inom det naturvetenskapliga området. Bakom diplommet med stipendium, som uppgår till 5000:-, står Alfred Nobels Björkborn och Svenska Kemistsamfundet Bergslagskretsen och finansieras av sponsormedel för kemishower i Karlskoga. Lärare på Möckeln gymnasiet har varit en jury för utseende av stipendiat. Personal från Alfred Nobels Björkborn och Kemisamfundet Bergslagskretsen träffade Anna vid en informell sammankomst i juni. Anna har gått ut gymnasiet på naturvetenskapliga linjen och har alltid varit

intresserad av kemi. Specialarbetet på gymnasiet handlade om epigenetik som berör arv och miljö.

Utöver skolan har Anna haft som intresse att utöva friidrott och då särskilt medeldistanslöpning. Därtill har hon spelat kontrabas på kulturskolan.

Annas dröm är att bli läkare och hon har sökt in till läkarutbildningen i Örebro. Under sommaren har Anna tagit det lite lugnt och sedan har hon jobbat en period.

*Boris Holm
Svenska Kemistsamfundet
Bergslagskretsen*

Ny film "The Prize of Peace" – Alfred Nobel and Bertha von Suttner

Alfred Nobel som ung och Berta von Suttner

I början av september var åter ett filmteam på Alfred Nobels Björkborn, Nobelmuseet i Karlskoga och spelade in en ny dramadokumentärfilm. Ett år sedan gjordes film om bröderna Nobels liv där många scener spelades in här på Nobelmuseet i Karlskoga. Den här gången handlar filmen om Alfred Nobel och hans förhållande med Bertha von Suttner och uppkomsten av Nobels Fredspris. Filmen spelas in både i Karlskoga och i Österrike där scenerna med Bertha von Suttner spelas in.

Det som är speciellt att spela in på Nobelmuseet i Karlskoga utöver herr-

gården är den autentiska miljön med laboratoriet, som byggdes under Alfred Nobels tid som ägare för Björkborn.

Alfred Nobel spelas av Per Lasson känd från Tv-serien Tunna blå linjen, som f.ö. fortsätter med nya avsnitt i höst på SVT. Bertha von Suttner spelas av tyska Lili Winderlich. I birollerna som kemister finns vår egen John Persson, som till vardags håller i teaterguidningar som Alfred Nobel och som Ragnar Sohlman på Nobelmuseet i Karlskoga. Den andra kemisten heter John Hermansson från Karlskoga. Han har en medicinsk bakgrund till yrket och pas-

Alfred Nobels Laboratorium på Nobelmuseet i Karlskoga

sar bra som kemist i filmen. Båda sökte som statister till filmen och fick rollerna som kemister.

Ansvariga för filmen är Nordic Eye Production som beskriver sig själva som det ledande produktionsbolaget av historiska och vetenskapliga filmproduk-

tioner i Sverige. Inspelningsledare var Hjalmar Paulsson Rokke. Dokumentären kommer att ha tre delar och vara klar hösten 2025 .

*Jaana-Kaisa Björk
Nobelvännen*

KARLSKOGA • 0586-771199

BAE SYSTEMS

BOFORŠ HOTEL

Karlskoga regionens internationella mötesplats

www.boforshotel.se

VÄLKOMNA!

Valborg 2024 på Nobelmuseet

Från höger värtalare John Persson, Verksamhetschef Annlie Lyckeborn, Nobelmuseets vänners ordförande Ulrika Lundgren och ungdomens värtalare Linnea Egnell

Årlig valborgsfirande på Nobelmuseet samlade en stor skara Karlskogingar på Nobelmuseet för att fira vårens intågande och lyssna på vårtalen och vårsånger, som framfördes av Kulturskolans körensemble. Värmande majbrasa kunde tändas för allas glädje på kvällen.

Vårtal Valborg 2024 av John Persson

Mina kära vänner, som vi samlas denna Valborgsdag, låt oss höja våra röster och lågan i våra hjärtan till ära för det som är sant och vackert i vår värld. Det är en dag av glädje och firande, av sammanhållning och hopp inför framtiden.

I dessa stunder av gemenskap och glädje, låt oss inte glömma det som är av högsta vikt - att främja fred, kunskap och vetenskapens ljus. För det är genom

kunskap och förståelse som vi kan skapa en bättre värld för oss alla.

Låt oss hedra de som strävar efter att göra världen till en bättre plats, de som arbetar för fred och de som söker vetenskapens sanningar. Låt oss minnas att varje handling av vänlighet och varje insats för att främja kunskap och förståelse är ett steg närmare en ljusare framtid för oss alla.

Så låt oss tända våra brasor och låta deras lågor lysa starkt, inte bara som en symbol för vårens ankomst, utan också som en påminnelse om vår förmåga att lysa upp världen med kunskapens eld. För det är genom att dela med oss av vår kunskap och vår medmänsklighet som vi kan göra världen till en bättre plats för alla.

Tillsammans kan vi forma en framtid som är ljusare och mer hoppfull än

någonsin tidigare. Så låt oss fortsätta att arbeta tillsammans för fred, kunskap och förståelse, och låt oss aldrig glömma kraften i våra drömmar och vår förmåga att förverkliga dem.

Tack, mina kära vänner, för att ni delar denna stund med mig. Må Valborgsdagens eld fortsätta att brinna i våra hjärtan och vägleda oss på vår väg mot en bättre värld.

Svensk Fastighetsförmedling

Karlskoga

Bergsmansgatan 4

T +46 586 552 00

svenskfast.se/karlskoga

Med världen som arbetsfält

Chematur Engineering utvecklar, projekterar och bygger kemianläggningar runt om i världen. Företaget ingår i koncernen Chematur Technologies med säte i Karlskoga.

Ungdomens vårtal valborg 2024

Linnea Egnell, Möckeln Gymnasiet år 3

Kära valborgsfirare!

Vi har tillsammans samlats här idag i Alfreds Nobels vackra Björkborn för att hylla våren och allt vad den innebär.

Brasan bakom oss står snart i passionerade lågor med brandgula nyanser.

Brasan symboliserar den mörka och kalla vintern vi nu frångår, våren är här nu.

Det knoppar i våra trädgårdar, sädesärlorna kvittrar i skyn och tussilagorna be smyckar våra skogsdungar.

En känsla av frihet väcks inom oss, den vinterlånga väntan är nu äntligen över.

Snart är tiden inne.

Tiden att avnjuta en svalkande glass till solnedgången efter en heldag på stranden.

Tiden att höra barnens skratt eka i grannskapet medan lukten av ny grillat sprids med vinden.

En tid att plocka sju sorters blommor att lägga under kudden och dansa som små grodor.

Vi alla här idag har en tid att skapa minnen tillsammans med familj och vänner framför oss.

Men för alla kanske inte detta skifte bemöts med lycka och glädje, ensamheten kanske känns extra ensam under det kommande halvåret.

Pressen att utvecklats och pånyttfodas under våren kanske blir för stor.

Den 14 juni tar jag studenten.

Ett nytt kapitel påbörjas i mitt liv.

Livet efter 12 års skolgång.

I augusti rycker jag in i lumpen och ett nytt äventyr väntar på mig.

Från att lattja runt i skolan till att inta en roll att försvara vårt fosterland.

Är det nu jag blir vuxen? Vad ska hända med mig? Och, Är jag redo för detta? Ja, det är frågor jag och många andra i min årskull ställer sig under just denna vår.

Kommer man någonsin bli redo för livets alla förändringar?

Jämför detta med årets fyra skiften, är årstiderna redo att omfamna oss.

Blir våren någonsin redo?

Ja ni, dessa frågor kan dessvärre inte jag besvara men ett par goda råd kan jag bjuda på.

Alla barn som är här idag, lova mig nu en sak

Ta vara på barndomen och allt vad den innebär

Var ute i sommar

Spring av er allt lek ni samlat på er i benen under vintern

Ta vara på era föräldrars jobbiga tjat, för hur konstigt det än låter så kommer ni att sakna det.

Alla andra som befinner sig här idag, från ny kläckta vuxna till våra erfarna pensionärer, er uppmanar jag nu att passa på och njuta av den ljuvliga våren, den är dessvärre snart över...

Men en sak är säker, och det är att den alltid kommer åter.

Med detta sagt vill jag nu varmt välkomna våren, friheten och förändringarnas tid samt önska er en trevlig fortsatt valborgsmässoafton och första maj! Tack!

Medlemsinformation, öppettider mm.

Hemsida www.nobelvannen.se

Vår ansvarige för hemsidan i styrelsen heter Olof Frisk. Du kan läsa på hemsidan det senaste som har hänt och kommer att hända www.nobelvannen.se.

Medlemsavgift för 2024

Betalas in fr.o.m. januari 2024. Enskild medlem 200kr/år

Medlemsavgift betalas på bankgiro nr: 5967-5074 på SHB.

Skriv på ditt namn, adress och e-mail-adress på inbetalningen. OBS! Byter du postadress eller mailadress låt oss veta det. Skicka det till:

Anita Öjendal, Trestegsvägen 6,
69154 Karlskoga eller via mejl
anita@ojendal.se Se vidare info också på
vår hemsida www.nobelvannen.se

Du får ett medlemskort med i tidning!

Medlemskortet finns längst bak i tidningen. Ta med senaste tidningen när du besöker museet för att få de förmåner som gäller för medlemmar. Du kan också klippa sista sidan efter markerad linje. Där finns ditt namn och din adress och på andra sidan finns Nobelmuseets Vänners logotype och det år som medlemskortet gäller. Du kan också ta ett foto med din mobil på medlemskortet och foto på din adress med årtal på baksidan sidan. Välj vilket som är bäst för dig!

Gratis inträde till Nobelmuseet

Du får gå gratis till Nobelmuseet vid ordinarie öppettider (juni, juli och augusti) om du är medlem. Säg det i kassan där man köper biljetter och visa ditt medlemskort, som finns längst bak i tidningen med ditt namn och adress på samt årtal för medlemskortet. Du kan också ta ett foto med din mobil på medlemskortet och foto på din adress med årtal på baksidan. Välj vilket som är bäst för dig!

Rabatterad pris på konserter på Mötesplats Alfred Nobel!

Du som är medlem i Nobelmuseets Vänner har möjlighet att gå på Konsertföreningens konserter vid Mötesplats Alfred Nobel med rabatterad pris. Ta med ditt medlemskort som finns längst bak i tidningen med ditt namn och adress med årtal på. Du kan också ta ett foto med din mobil på medlemskortet och foto på din adress och årtal på baksidan.

Ordinarie biljettpriset för Vuxna 250kr, för Nobelmuseets Vänner 210kr. Ungdom 10-25 år 125kr. Barn gratis. Vilka konserter det gäller får du information på Konsertföreningens hemsida www.karlskogakonsertforeningen.se eller på vår hemsida www.nobelvannen.se. Biljetter köper du på Spångs Bokhandel Bergsmansgatan 4, Karlskoga. Betala kontant eller Swish 123 691 70 41 eller på Nortic www.nortic.se

Öppettider för Nobelmuseet i Karlskoga

Hösten 2024: I september 2024 har Nobelmuseet öppet i herrgården och caféet kl. 11-15 på lördagar. Guidade turer av Björkborns herrgård/Nobelmuseet avgår kl. 12 och 13 under museets öppettider. Under lågsäsongen efter 25/8 2024 ges gestaltade visningar av Björkborns herrgård endast vid efterfrågan.

Gruppriser gäller, kontakta oss för prisuppgifter på 0586-245 245 eller skicka ett mail till info@nobelkarlskoga.se.

Läs mera om öppettider på hemsidan www.nobelkarlskoga.se.

Vårens öppettider är ej ännu fastställda.

Café Nobel i anslutning till Nobelmuseet i Karlskoga

Caféet finns i en underbar vacker herrgårdsmiljö i anslutning till Alfred Nobels Herrgård. Här serveras kaffe/the, dricka med bullar och kakor samt goda smörgåsar. Café Nobel samt souvenirshopen är öppen när museet är öppet och de lördagar som det är guidning kl.12.00 och 13.00. För mer info se hemsidan: www.nobelkarlskoga.se eller ring tel. 0586-245 245

Tandimplantat ser ut, känns och fungerar precis som naturliga tänder. På Nobel Biocare är vi mycket stolta över vårt arv från professor Brånemark som ledde fram till möjligheten att behandla tandlöshet med implantat.

I mer än 60 år har patienter över hela världen blivit behandlade med våra väldokumenterade implantat som tillverkas i Karlskoga.

nobelbiocare.com

*Klipp ur
och spara!*

di

MEDLEMSKORT

Nobelmuseets vänner

2024

Kontaktinformation Nobelmuseet i Karlskoga

Björkbornsvägen 10, SE-691 33 KARLSKOGA

Tel: 0586 - 245 245

E-post: info@nobelkarlskoga.se | www.nobelkarlskoga.se

Anneli Lyckeborn

Verksamhetschef.

076-826 40 90, 0586-245 245

anneli.lyckeborn@nobelkarlskoga.se

*Auktoriserad
hälsorådgivare*

Bergsmansgatan 2

Tel. 300 66

www.lifebutiken.se

B

Returadress: Anita Öjendal, Trestegsvägen 6, 69154 Karlskoga

Välkommen till Karlskoga!

Här finns ett stort utbud av aktiviteter, restauranger, caféer, sevärdheter och spännande evenemang. Njut av musik, teater, träning, konst och mycket mer – i Karlskoga finns det alltid något att hitta på för den som vill!

Läs mer på:
visitvarmland.com/karlskoga

Karlskoga